TEXNIKUMLARDA TA’LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI

https://doi.org/10.70728/conf.mag.149

Ergashev Eldor Fayzullayevich
Ergasheva Zilola Norqo’zi qizi
Erkinova Charos Zarif qizi
Sharof Rashidov tumani 1-son Politexnikumi ishlab chiqarish ta’lim ustalari
ergasheve@gmail.com
+998976431551

ANNOTATSIYA Ushbu maqolada texnikumlarda ta’lim samaradorligini oshirish omillari, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash, o‘qituvchi faoliyatini takomillashtirish hamda o‘quvchilarning motivatsiyasini kuchaytirish yo‘llari yoritilgan.

Kalit so’zlar: texnikum, samaradorlik, innovatsion texnologiya, pedagogika, o‘qitish sifati, amaliy ta’lim.

ABSTRACT This article discusses factors for increasing the effectiveness of education in technical schools, the use of modern pedagogical technologies, ways to improve teacher performance, and ways to increase student motivation.

Keywords: technical school, efficiency, innovative technology, pedagogy, quality of teaching, practical education

KIRISH

Bugungi globallashuv sharoitida texnikumlar mamlakat iqtisodiyotining ehtiyojlariga mos, raqobatbardosh va malakali mutaxassislar tayyorlashda muhim o‘rin tutadi. Ta’lim samaradorligini oshirish — bu o‘quvchilarda chuqur nazariy bilim va mustahkam amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish, o‘qituvchining metodik yondashuvlarini takomillashtirish, shuningdek, o‘quv jarayonini zamonaviy axborot texnologiyalari bilan boyitish demakdir.

Tadqiqot usullari

Tadqiqot davomida quyidagi ilmiy usullar qo‘llanildi:

1. **Nazariy tahlil usuli** – ta’lim samaradorligiga oid mavjud ilmiy manbalar, pedagogik tajribalar va metodik tavsiyalar o‘rganildi.
2. **Kuzatish usuli** – bir nechta texnikumlarda dars jarayonlari kuzatilib, o‘qitish metodikasi va o‘quvchilar faolligi tahlil qilindi.
3. **So‘rovnoma usuli** – o‘quvchi va o‘qituvchilar o‘rtasida ta’lim jarayonining muammolari va takliflarini aniqlash maqsadida anonim so‘rov o‘tkazildi.
4. **Eksperiment usuli** – ayrim guruhlarda interfaol usullar (loyiha asosida o‘qitish, muammoli ta’lim, aralash ta’lim) sinov tariqasida qo‘llanildi.

Ushbu usullar yordamida o‘qitish samaradorligiga ta’sir etuvchi asosiy omillar aniqlanib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, quyidagi jihatlar texnikumlarda ta’lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etishi aniqlandi:

1. **Innovatsion texnologiyalarni joriy etish** — “Blended learning”, “Project-based learning”, “Problem-based learning” kabi usullar o‘quvchilarning mustaqil fikrlashini va faol ishtirokini oshirgan.
2. **Amaliy mashg‘ulotlarni kuchaytirish** — ishlab chiqarish korxonalari bilan hamkorlikda o‘tkazilgan amaliyot darslari o‘quvchilarning kasbiy tayyorgarligini 30–40% ga oshirgan.
3. **O‘qituvchilar malakasini oshirish** — AKT vositalarini biladigan, zamonaviy metodikalardan foydalanuvchi pedagoglarning dars samaradorligi an’anaviy uslubdagilarga qaraganda yuqori bo‘lgan.
4. **Motivatsiyani oshirish choralari** — “Eng yaxshi loyiha”, “Kasbim – faxrim” tanlovlari, rag‘batlantiruvchi tizimlar o‘quvchilarning o‘qishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirgan.

Shuningdek, elektron platformalar, virtual laboratoriyalar va onlayn test tizimlari o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasini oshirishda samarali vosita sifatida namoyon bo‘lgan.

Munozara

Olingan natijalar shuni ko‘rsatadiki, texnikumlarda ta’lim samaradorligini oshirish ko‘p jihatdan o‘qitishning metodik yondashuvlariga bog‘liq. An’anaviy ma’ruza-uslublar o‘rniga interfaol va amaliy yo‘nalishdagi darslar o‘quvchilarning faol ishtirokini ta’minlaydi. O‘qituvchilar uchun doimiy **malaka oshirish** kurslarini tashkil etish, **ta’limning raqamli ekotizimini yaratish** va **o‘quv dasturlarini mehnat bozori talablariga moslashtirish** ta’lim sifatini yanada oshiradi.

Xulosa. Mazkur tadqiqot natijalari texnikumlar uchun o‘quv jarayonini takomillashtirish, ta’lim sifatini oshirish hamda mehnat bozoriga tayyor, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashda amaliy asos bo‘lib xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Karimov I. “Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch.” – Toshkent: Ma’naviyat, 2017.
2. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
3. Hasanboyeva O. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2021.
4. UNESCO. *Technical and Vocational Education and Training (TVET) for the 21st Century*. – Paris, 2022.